

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

— Megjelenik minden vasárnap. —

Felelős szerkesztő
és kiadó tulajdonos:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fillér. Ajánlköázásoknál, eladás vagy vé-
telnél minden szó után előre beküldendő 4 fill.
Nagyobb s többszöri közlésü hirdetményeknél
— mérsékelt díjak egyezség szerint. —

XIV. évfolyam.

Szászsebes, 1910. szeptember 25.

21. 22. szám.

Szives tudomásul!

Eltekintve a nyár folyamán kiüött nyom-
dász sztrájkától, ujabban is abba a szomorú hely-
zetbe jutottunk, hogy lapunk most már másod-
izben jelenik meg mint kettős szám egy-egy hét
átugrásával. Ennek az oka abban van, hogy az
előfizetési díjak rendetlen beküldése miatt nem
lehetséges a nyomási díjat a nyomda kívánsá-
gához képest s idejében előre kifizetni. Ezért a
pontosan fizető tisztelt olvasóink szives elnézé-
sét kérjük s kijelentjük, hogy abban az esetben,
ha lapunkat minden nehézség dacára fenntartani
sikerül, s amennyiben ezt kívánni fogják, ezért
a hiányért előfizetési idejük megfelelő kitolása-
val kártalanítani fogjuk. Viszont kérjük azt a
még mindig közel 250 tisztelt olvasóinkat, akik
még vagy semmit sem fizettek, vagy a már le-
járt előfizetésüket még meg nem újították, hogy
hasonló kellemetlenségek elkerülése végett az elő-
fizetési díjakat a lapjukhoz most ismét csatolt
postautalványon a jövő hó elején okvetlenül be-
küldeni sziveskedjenek, hogy legalább a gyűlés
megtartásáig lapunk pontosan megjelenhessen,
mert bizony nagy szégyen lenne, ha azért, hogy
egyesek még a csekély 2—4 koronát sem kül-
dik be idején, egy nagy testület egyedüli lapjá-
nak megbuknia kellene. A cimszalagon jelezve
van, hogy kitől várunk előfizetést.

A kiadóhivatal.

Az országos egyesület célja.

Minden nappal közelebb érünk ahhoz az
időhöz, amikor az Országos Erdészeti és Vadá-
szati Altiszti Egyesület megalakítását célzó gyű-
lést megtartani szándékozunk s így legfőbb ideje
annak, hogy a megalakítandó egyesületet illető
kérdésekkel behatóan foglalkozzunk.

Mindenekelőtt ismernünk kell azokat a cé-
lokat, amelyeket szolgálni hivatva legyen a meg-
alakítandó országos egyesület.

Véleményünk szerint az egyesületnek leg-
főbb feladata az, hogy az egész országban szét-
szórtan élő erdészeti és vadászati altiszteket a
saját kebelében tömörítse, köztük az összetartó
kapcsot képezze s ezáltal a tömörítés által maga
az egyesület is hatalmas erkölcsi intézménnyé
váltván, tagjainak érdekeit minden irányban kép-
viselje és ott, ahol ez szükséges, azokat elő-
mozdítani igyekezzék. További célja legyen az,
hogy tagjai szakismeretét szakbeli közlemények
kiadásával és terjesztésével bővítse, látókörüket
tágítsa, altiszti állásuknak nem csak hivatali, de
társadalmi tekintélyét is növelje s mindezek el-
érése által hazánk erdészeti és vadászati gazda-
ságának fellendítését és felvirágzását előmozdítsa.

Éppen ezeknek a nemes céloknak kitűzése
teszi szükségessé azt, hogy az alakítandó egye-
sület ne csak az erdészet valamely egyes ága-
zatának legyen az alkotása, mert így soha sem
juthatna annak az erőnek és tekintélynek birto-
kába, amelyre feladatai megoldásánál okvetlenül
szüksége lesz, hanem okvetlenül fel kell szivnia
magába az összes erdészeti ágazatok elemeit és
nem szabad kizárnia kebeléből a vadászgazda-
ság szolgálatában állókat sem, még pedig annál
kevésbbé, mert az erdészeti és vadászati hiva-
tásos szolgálat hasonlatosan a siámi ikrekhez
szinte elválaszthatlanul van egymással összenőve.
Jól tudjuk ugyanis, hogy alig van erdészeti al-
tiszti, kinek ügykörébe ne esnének a vadászati
teendők is, mint amilyenek: a vadóvás, dúvad
pusztítása stb., viszont a legtöbb hivatásos va-
dász, vadőr egyuttal a szolgálatának körébe eső
erdőnek is a szükséghez mérten védője, ápolója.

Ezzel nem csak azt a célt érjük el, hogy ilyen módon ezek a kartársak is részesüljenek az alakítandó egyesület majdani jótéteményeiben és áldásaiban, hanem viszont maga az egyesület tagjainak nagyobb száma révén úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben jobban megizmosodva, tekintélyében növekedni fog s szávanak nagyobb lesz a sulya.

Mi azonban az itt elősoroltakkal még korán sem tartjuk kimerítetteknek az egyesület céljait, hanem tovább megyünk még egy lépéssel.

Kiindulva abból a reményből, hogy az országos egyesület megalakulása esetén a két iker-testület tagjai tömegesen fognak tagokul jelentkezni s így azok száma előreláthatóan ezrekre fog rugni, nyilvánvaló, hogy az ezek által fizetendő tagsági díjak s más egyéb jövedelmek révén az egyesület csakhamar tisztességes vagyonnal és tekintélyes évi jövedelemmel fog rendelkezni s ez abba a kellemes helyzetbe juttatja majd, hogy tagjaival vagy azok családtagjaival ott és akkor, amidőn szükségét látja és megteheti; jótékonyt is gyakorolhat.

Ha körütekintünk az erdészeti és vadászati altiszti személyzet közt és tanulmányozzuk annak megélhetési viszonyait, meggyőződhetünk arról, hogy bizony a legnagyobb résznek az élete ma még nem egyéb a cifra nyomoruságnál s egyegy véletlen baleset, szerencsétlenség annyira

kizökkentheti a családot még a szegényes egyensúlyból is, hogy valósággal a nyomornak, az inségnek lesz áldoztatávé.

Megesik, hogy a családfő elszerencsétlenedik, életét veszti s családja, amelynek talán be-tető falatja sem maradt, földönfutóvá lesz; a gyermekek teljes árvaságra jutnak s nincs senki, aki a szerencsétlenekről legalább az első nyomor enyhítésével gondoskodnék.

Milyen nemes feladatok fognak várni az ilyen szomorú alkalmaknál egy vagyonilag megizmosodott egyesületre s hány szerencsétlen könyneit lesz majd módjában letörölni!

Nem nézheti majd az egyesület összetett kezekkel azokat a nehézségeket sem, amelyekkel az erdészeti és vadászati altisztek nagy részének gyermekei nevelésénél, iskoláztatásánál küzdenie kell.

A földmivelésügyi kormány a kincstári erdészeti altisztek gyermekeinek iskoláztatását némileg megkönnyítendő, egy fiú- és egy leány internátust állított fel, amely internátusok azonban a szegény sorsu szülőkre még mindig elég sulyos, legtöbb esetben elviselhetlen terhet rónak s így a tulajdonképeni célt csak részben szolgálják, mert éppen a legszegényebb sorsuak azok, akik az azok által nyújtott jótéteményben alig részesülhetnek. Idővel talán ez a helyzet is jobbra fordul, de milyen szép lenne, ha alakítandó

T Á R C A.

Vákáncsosok iskolája az erdőben.

Irta: Móricz Pál.

Az öreg tölgyfák, büszke cserfák árnyékában annyira elhatalmasodott a tüske, cserje, bokor, hogy csupán a madár, meg a csuszó-mászó erdei vadak bujkálhattak benne. Ember nem vehette hasznát ennek a rengeteg ősterületnek, hol kacagva kereste párját az aranyfácánkakas, kondájával rőfögve turkált a vaddisznó.

A város erdőmestere ekkor javasolta a tanács urainak, hogy ritkítani kell az erdőt . . .

— Helyesen van.

— Elfogadjuk! — határozták az urak!

Az erdőmester a falvakból baltás embereket toborzott az őserdő irtásához.

Mindenfelől gyűltek az emberek. Keménykaru, kérés szegény emberek. Nemcsak a napszám csábította őket. Igéretföldjeként tekintették az őserdőt. Mert az irtás területén kunyhót verhettek. A tuskóktól, cserjéktől kitisztított szűzföldön, a megritkított tölgyfa-, cserfa-csoportok árnyékában kedvezményesen bérelhettek területet.

A tehén bőven talált itt harapni valót. Durkálhatott a malac is. A lovacska sem maradt éhen. Zab, rozs, kukorica, kolompér gazdag garmadára termett itt.

A haragosan zugó-bugó öreg debreceni erdőben így támadtak emberi lakások. A szegény családok kivették magokat az erdőbe. A fa irtása, tuskók pusztítása évről-évre munkával szolgált nekik. Nehéz munka volt ez. Némelykor szerencsétlenül zuhant oldalvást az alá-fűrészelt fa . . . Följajdultak a baltás emberek:

— Jaj! Mihály bácsi oda van.

Sirhatott a család is. A kenyérkereső jó öreg Tar Mihály bácsit földre csapta a zuhanó szálfá. Roncsolt testének vérét az irtványos föld itta be . . . Ez a föld csendes nyugóhellyel is szolgált a vákáncsosoknak.

— Vákáncsos! A városi nép nevezte el így az erdőben lakos erdőirtókat, a kik panasz nélkül viselték a szigorú élet sanyargásait. Hiszen a füstölő keményes erdei kunyhó az övék volt. Karatyoló tyukocskáik tojásában sem kellett az urasággal osztózni.

Meg azok a gyönyörűségecs tavaszok! Mikor az ébredő erdők bontogatni kezdték a jóillatu gyantás rügyeket és a virágos pázsit himes takaróként terült szét

egyesületünk addig is egy pár szegény sorsu kartárs gyermekének iskoláztatását ösztöndíjak adományozásával lehetővé tenné!

Ezek lennének véleményünk szerint az alakítandó egyesület megoldandó feladatai. Az ehhez szükséges megfelelő jövedelemnek miként való megszerzéséről jövőre fogunk szólni.

Az Orsz. Erdészeti és Vadászati Altiszti Egyesület alapszabályai.

1. §. Az egyesület címe. Az egyesület az „Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Egyesület” címet viseli.

2. §. Az egyesület székhelye. Az egyesület központjának székhelye Selmeczbánya szab. kir. város.

3. §. Az egyesület pecsétje. A pecsétnyomó és bélyegző közepén egy puskával és vadásztáskával a következő köriratot viseli: „Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Egyesület”.

4. §. Az egyesület hivatalos nyelve. A hivatalos nyelv a magyar, abban az esetben azonban, ha a Horvát- és Szlavon-országokbeli erdészeti és vadászati altisztek tagokul nagyobb tömegben jelentkeznenek, egyes hivatalos köriratok ezek részére horvát nyelvre is lefordíthatók.

5. §. A megalakulás ideje. Az egyesület 1910. évi november hó 6-án alakul meg, hivatalos működése azonban csak az alapszabályai jóváhagyásának napjával veszi kezdetét.

6. §. Az egyesület célja. Az egyesület célja a magyar szent korona országaiban lakó összes erdészeti és vadászati altiszteknek a saját kebelében való tömörítése, bennök az összetartás érzetének fejlesztése abból

az irtványos földeken. És a balták csapását csattogó dallal kísérték a madarak. Majd a tavasz s a nyár verejtékes munkája után kezdődött az őszi betakarítás. A boldog vákáncsos családnak kicsinyje-nagyja munkában volt ilyenkor.

Vákáncsos Gál Pistié arcát barnapirosra festette a szabad erdőség napja, pattogós keményre edzette az öreg erdők duruzsolva beszélgető szele. . . Mignem egyszer csak következett a tél! És az emberektől meglepített erdőből kitört az ősi szilajság. Zugva birkózott a széllel. Őre kapták egymást.

Csörögve tördelődtek az ágak. A szélvész tehetetlen dühében zuzmarát, havat csapkodott az erős tölgyek, büszke cserfák lombtarlott zordon koronájára. De állott az erdő. Megszegte derekát a tölgyfa. . . A szélvész szegyenletében süvöltve száguldott ki a rónaságra. Az aranytányérképű holdvilág vigyorian pislantott utána s a csillagok sugarakból szöttek pántlikát a diadalmas tölgyfák homlokára.

Vihar után az erdőben szétszórt, hótól lepott kunyhóknak is bátrabban füstölt a kéménye.

Bent, az ágasokra épült szobácskában erdőirtó Gál

a célból, hogy így általuk megerősödve, úgy egyes tagjainak, mint az összességnek érdekeit minden irányban képviselje. További célja szakfolyóiratok és egyéb szakmunkák kiadásával nem csak tagjai, hanem a kívül álló erdészeti és vadászati altisztek szakismereteit bővíteni, látókörüket tágítani s ez által is állásuknak a megillető tekintélyt megszerezni és emelni s mindezek által hazai erdészetünknek és vadászgazdaságunknak felvirágzását előmozdítani.

Az egyesület ezeken kívül hivatva lesz még tagjai és azok családtagjai irányában tehetségéhez és anyagi erejéhez mérten jótékonyt is gyakorolni ott, a hol ezt szükségesnek és indokoltnak találja. Gondját fogja kivált képezni az önhibájukon kívül nyomorba jutott tagjainak, vagy a tagok hasonló sorsra jutott özvegyeinek, árváinak segélyezése, szegénysorsu gyermekek részére kisebb-nagyobb ösztöndíjak adományozása.

Végül elvben már most kimondja az egyesület, hogy abban az esetben, ha nyugdíjjogosultsággal nem bíró erdészeti és vadászati altisztek az ahhoz szükséges számban tagokul jelentkeznenek, részükre az alapszabályok megfelelő kibővítésével nyugdíjalapot létesít.

7. §. Az egyesület szervezete. Az egyesület központjának a székhelye Selmeczbánya szab. kir. város, tekintettel azonban azokra a nehézségekre, melyek a leendő tagoknak az egész országban való nagy szétszórottságuk miatt a velük való közvetlen érintkezést ugyszólván lehetetlenné teszik, az egyesület fiókegységeket létesít a jelentkező tagok számarányához képest kerületenkint vagy vármegyénként, mely fiókegységek azonban önálló hatáskörrel nem rendelkeznek, hanem minden tekintetben a központi igazgatásnak vannak alárendelve.

8. §. Jövedelmi források. Az egyesület jövedelmi forrásai a következők:

András uram gémberegett kezét dörzsölgette a meleg kemencénél. Gál András, a vákáncsos, még javakorbéli fiatal ember volt és társaival egész nap a távoli erdősegen vákált, darabolta a tuskókat. Vajha a gondot is kicsukhatta volna kunyhójából!

Gémberegett kezét fáradtan dörzsölgette András. Fia, a kis Gál Pista meg a meleg kemencesutban játszott a macskával, miközben az anyjuk, a munkától viselt, törődött parasztasszony lehajtott fővel beszélte az embernek:

— Apjukom, ma ismét járt itt Nagyfejő, a város lovasembere.

Az elernyedtt ember kérdezni sem merte: — mi végből? Csupán kahintott.

— Hm.

Az asszony szaggatottan adogatta le a szót:

— A Pista gyerek dolgában jött.

— Tán a tilosban csipték? mordult föl az ember.

— Hiszen, most oda sem szaladgálhatott ki a malaccal. A malac még az őszen megdöglött. Pistinek meg lábbelije sincsen. Már pedig meztelen lábbal megvenné az Isten hidege.

(Folyt. köv.)

1. Az alapító tagok által befizetett tagsági díjak, valamint a rendes tagokul jelentkezők által egyszer s mindenkorra fizetendő, fejenként egy (1) koronában megállapított beiratási díjak kamatjövedelmei, amennyiben ezek a díjak maguk az egyesület törzsvagyónát képezvén, azok meg nem csonkíthatók.

2. Rendes tagok évi tagsági díjai, melyek az egyesület hivatalos szaklapjával együtt hat (6) koronában, szaklap nélkül négy (4) koronában állapíttatnak meg. A tagsági díjak évnegyedenként előre fizetendők.

9. §. A tagságról. Az egyesület tagjai: tisztelbeliek, alapítótagok és rendes tagok.

Tisztelbeli tagja lehet az egyesületnek minden magyar honpolgár, ki a hazai erdészet és vadászat terén, avagy az egyesület megalakításánál magának kiváló érdemeket szerzett s kit érdemeinek elismerésül a közgyűlés ilyenül egyhangulag megválaszt.

Alapító tagja az egyesületnek, aki annak alapja javára egyszer s mindenkorra száz (100) koronát befizet.

Rendes tagja lehet az egyesületnek minden az erdészetnél vagy vadászatnál szolgálatban álló altiszt, ide értve a fámestereket, gépmestereket, pályafelvigyázókat stb., valamint a vadőröket. Lehetnek továbbá rendes tagjai az erdőőri szakiskolát végzett tanulók is.

A vidéki fiókegyesületek rendes tagjai ugyanezek.

A tagokat két rendes tag ajánlatára a központi választmány veszi fel. Becstelenséggel alaposan vádolt vagy botrányos magaviseletű egyének, mint a kik az altiszt címe amugy is érdemtelnek, nem lehetnek az egyesület tagjai.

(Folyt. köv.)

Szeptember a vadászatban.

(Folytatás.)

A szélkiáltó is huzni kezd már ebben a hónapban. Korán reggel és késő délutántól estefeléig a jól utánzott hívásra gyönyörűen behuz. A nagy szürke vadlud is kezd már jelentkezni a nagyobb vizeken, sőt a hol rendes járása van és a tavaszi huzása alkalmával oktan puskázással nem lett még óvatosabbá téve, kócsagot is kaphatni lövésre, melyre egyébként ilyenkor nem szokás már löni, mert a szép szálkás „kolcsag” disze már hiányzik. Különben is ezzel a már-már kiveszőfélben lévő gyönyörű madárral a legkiméletesebben kellene bánni.

A mi a nagy vadat illeti, ez a hónap az, a midőn a szarvas- és dambika, valamint az őzbak ugyszólván mindenestől használható s e mellett a vadászati gyönyörök legfenségesebbjét nyújtják az igazi vadásznak. Az agancsosok bőgése (rigyetése) ugyanis ebben a hónapban veszi kezdetét s ezzel együtt megkezdődnek az olyan nehezen várt cserkészések szép napjai. Abban az esetben, ha a hidegebb napok korábban állanak be, ez nagy befolyással van a szarvasok nemi életére s ilyenkor a bőgés nem ritkán már két-három héttel előbb kezdődik a rendes idejénél. A dambikát már folyton vadásszák, de a zergevadászatok is napirenden vannak.

A vad tartózkodási helyét illetőleg megjegyezzük, hogy úgy a szarvas-, dām- és őz, valamint a sörtevad is már falkákba, kondákba kezd verődni s ebben a hónapban már általában együtt tart, jobban, mint az előző hónapok forró napjaiban. Leginkább a nagy, sűrű erdőségeket keresi és a csöndes, elhagyatott pagonyokat kedveli. Az őzbak még magánosan is kószál a sűrű, csendes vágásokban s azokból csak reggel és este vált ki rendes kijárójain.

A nyul még nem olyan nagy vitéz, hogy kifeléjék a nyílt helyekre, hanem a kukoricásokba veszi be magát s csak elvétve fekszik ki a gázosabb tarlókba, sűrű muharokba.

A fogoly is a kukoricásokat és az ezek közelében lévő sűrűbb veteményföldeket, így a nagy répa és burgonya táblákat bujja, de fölkeresi a bokros helyeket és a kubikgödröket is. A fűrj forróbb napokon a kukoricásba buvik, de mégis inkább a veteményes helyeken és a gázos tarlókon található, kivált szeles időben, no meg kukoricatöréskor. Huzása idején leginkább az üde buzatarlókon lehet találni.

A tűzok — ott, a hol van — már nagyon óvatos és csak olyan helyeken sétál, a hol messze elláthat s a hol észrevétlenül semmiféle élő lény meg nem közelítheti.

A fácán, a mig a kukorica lábon áll, legjobban ezt szereti s egyáltalában szívesebben tartózkodik kint a földeken, mint a tenyésztő pagonyaiban, esténként azonban fákhöz, bokrokhoz, fasorokhoz vonul.

A szárnyas ragadozók szerteszét kószálnak s ezért néha-néha szép sikert lehet elérni az uhuval, de mulatságosak az alvóhelyeiken való esti lesek is, mindenek fölött pedig hasznosak, mert ezeken sok ellenségünkől szabadulhatunk.

A róka, vadmacska és a nyestfélék most már elcsapják fiaikat s ezek önállóvá válván, állandó letelepedési helyeket keresnek maguknak, miért is nagyon résen kell állni s fegyverrel, csapdákkal utját kell állani a vadászterületünkre való betolakodásuknak.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Férges gyümölcs fölhasználása. Némely évben s úgy látszik az idén is, nagy a gyümölcsrontó rovaroknak a száma. Ezek tojásaikat rendszerint a legszívesebben fejlődő almákba, körtékbe és szilvákba rakják s ezeket aztán a keletkező férgek (pondrók) megrontván, lehullásra bírják. A kifejlődött pondrók később kifurják magukat a gyümölcsből s a fák kérge alá, vagy a földbe veszik magukat, onnan pedig tavaszra kelve mint rovarok kezdik újra rontó munkájukat.

E káros állatok ellen a védekezés kivált az, hogy az ember a fák kérgeit kellő időben tőlük megszabadítja s az őket felfaló éneklő madarak elszaporodását elősegíti, védelemben részesíti. Ez azonban rendszerint nem elég, hanem a férges gyümölcsre is gondolnia kell az embernek, mert abban temérdek az efféle káros féreg akkor is, ha még ágán van, de a lehulltban még inkább.

Már azzal is nagyot segítünk, ha baromfit bocsátunk a gyümölcsösbe, mert a szárnyas állat kedveli s nagy mohósággal eszi a lehullott gyümölcsben levő pondrókat; még gyökeresebb azonban a segítség, ha az ember a lehullt gyümölcsöt felszedi, javát talán ecetkészítésre felhasználja, a többit pedig szétzúzza, darás anyaggal meghinti és sertéssel feleteti.

A sertés nagyon kedveli az ilyen eleséget s az nemcsak hogy jó táplálékot ad neki, hanem még nyári forróság idején egészségére is jótékonyan hat.

Csekély fáradsággal tehát jó eleséget juttathatunk imígy szárnyasainknak és sertéseinknek, de egyben pusztítván a férgeket, melyek tavaszra kelve újra kezdenék rontó munkájukat: gyümölcsösünknek is hasznára vagyunk.

A sztrichnin ellenszere. A sztrichnin tudvalevően a legerősebb mérgek egyike. Hatása okvetlenül halálos. Egyetlen ellenszere a fekete kávé. Megmenteni azonban ezzel is csak nagyon kivételes esetekben sikerült eddig a beteget. A minap egy amerikai kórház orvosai alkalmazták sikerrel a feketekávé mint sztrichnin-antidótumot. Egy fiatal kémikus mérgezte meg magát véletlenségből sztrichninnel. De igen nagy mennyiséget vett be a méregből. Tizenhat sztrichninpirulát nyelt le és éppen csak annyi ideje volt, hogy kocsin kórházba vitette magát és elmondta, hogy mi baja. Rögtön göröcsökbe is esett. Az orvosok aztán igen erős feketekávéval kimosták a gyomrát többször egymásután, aztán itatták feketekávéval s végül meghányatták. Így is órákig tartott, a míg magához tért s a görcei csillapultak. Végre azonban jobban lett s meg is menekült.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Harcias fácánok.** Bár lassan, de azért a magyar-amerikai kereskedelmi összeköttetés mégis egyre erősebb szálakkal fonódik egymásba. Általánosságban ugyan nem is sejtik, — írja egy amerikai magyar lap — hogy Magyarországból is importálnak Amerikába bizonyos termékeket, mert Magyarországon aligha tartják számon az ilyesmit és csupán egy-egy intermezzónak köszönhetjük, ha kipattan Magyarországból iportált valamelyik árunak a titka. Ilyen időnként kipattanó intermezzókból tudtuk meg lassankint, hosszú idők folyamán, hogy Magyarországból importálnak: dinnyét, kolozsvári szapant (nem szalonnát!), babot, savanyuvizet, paprikát, cigányt — és legujabban fácánt. Erről a legujabb importált cikkről — a magyar fácánról — a következő kis intermezzó révén nyertünk tudomást:

Az Indiána állambeli Decator Countyban levő farmokon igen sok a magyar-farmszemélyzet is, mely gyakran beszél farmer-gazdájának az elhagyott ó-kontriról (óházáról) is. Ilyen beszélgetés közben több magyar munkás lelkesen ajánlotta a jenkifarmeroknak, hogy tegyenek kísérletet a magyar fácán meghonosításával, melynek tenyésztésére az indiánai farmok igen kitűnőeknek ígérkeznek. A farmerok ráálltak az ajánlatra és nem ki-

mélve a nagy költségeket, néhány héttel ezelőtt több száz magyarországi fácántyukot és facánkakast hozattak.

Az indiánai farmok csakugyan kitűnőeknek bizonyultak a magyar fácán tenyésztésére, csakhogy váratlanul egy kis incidens történt. A magyar fácánok ugyanis irtó hadjáratot indítottak az indiánai baromfi-udvarok mindenrendű és rangu lakója ellen és számos tyukot, kacsát és pulykát megöltek. A veszedelem hírére a baromfi udvarban valóságos forradalom ütött ki és a kakasok, valamint a pulykakakasok formális szövetséget kötöttek egymással és csoportokba verődve várták a fácánkakasok támadását. Csakhogy a fácánkakasok szintén csapatokban támadtak és pedig olyan elszántan és olyan kitűnő stratégiai tervek szerint, hogy a csatatéren — melyet rövidesen husz-harminc megölt ellenfél hullája borított el — rendesen ők maradtak a győztesek.

A szegény indiánai farmerok már most az előtt a probléma előtt állanak, hogy vagy a baromfi-tenyésztésről kell teljesen lemondaniok, vagy pedig a drága pénzben szerzett fácánokon hamarosan tuladniok. Meg is jegyzték a szegény indiánai farmerok nagy elkeseredéssel:

— Ugy látszik, hogy a magyar hazában nemcsak az emberek harcias természetűek, hanem még a fácánok is.

A magyar farm-munkások azonban mégis büszkék a magyar fácánokra, mert szerintük szépen kivágták a rezet az anglus farmokon.

* **Érdekes fogadás** dőlt el a napokban egy fővárosi szállóház disztermében, hova ez alkalomra nagyszámu előkelő urakból álló társaság gyűlt össze barátságos vacsorára. A fogadást két fiatal mágnás tartotta, egyik németországi volt, a másik magyar. Ez utóbbinak a nevét a képviselőválasztások óta gyakran emlegetik, mint egyikét a jövő férfiainak. A fogadás száz üveg francia pezsgőbe, ötven üveg cognacba s a vacsora költségeibe ment. Négy hónap előtt ugyanis egy főúri estélyen a magyar mágnás azon disputált össze a németországi-val, hogy ez utóbbi a magyar bortermelésről s általában a magyar borokról igen becsmérőleg nyilatkozott, a rajnai borokat ellenben egekig magasztalta. „Meddig hazai borainkat a német és a franciák összevásárolják, kiviszik s aztán idegen vignetta alatt megint behozzák, sőt meddig boraik kivonatát, e magyar cognacot is ily módon utaztatják ki és be az ország határain, sőt Németországba is, addig semmi okom nincsen féltetni a magyar bortermelést.” A német mágnás kételkedni kezdett, különösen az utolsó adat valódiságában s erre történt a fogadás. A föltételek szerint a magyar gróf augusztus 28. esti 9 óráig kétségbevonhatatlan bizonyítékkal volt köteles szolgálni a fölő, hogy a magyar cognacot francia kereskedők csakugyan francia vignetta alatt árulják. A gróf a dolgot igen egyszerűen oldotta meg. — Rendelt különböző németországi városokból jóhírű cégektől cognacot s a küldeményeket, szám szerint tizenhetet, felbontatlan állapotban felszállíttatta az étterembe. A zsűri egymásután bontotta fel a csomagokat s az eredmény az lett, hogy a tizenhét küldemény közül ötben olyan cognacot találtak, melyről kétségtelen

bebizonyítható volt a magyar eredet. Két üvegen még a magyar vignettát is megtalálták a francia alatt, három üvegről a magyar vignetta le volt ugyan kaparva, az üvegek azonban csálhatatlan bizonyítékot nyújtottak. Összehasonlították ugyanis az Esterházy Géza gróf-féle cognacgyár üvegeivel s ugyanazonosaknak találták ezekkel. Sőt a palackok elzárása is érintetlen volt még s bennök ugyancsak az Esterházi cognac-gyár dugóit találták meg, valamint hogy a fentebb említett két üvegen beragasztva talált magyar vignetta is ugyanazé a gyaré volt. Konstatálták továbbá azt az érdekes körülményt is, hogy az a küldemény, mely Lipcséből érkezett, azokból a cognakokból volt, melyeket az Esterházy cognacgyár a lipcsei kiállításra küldött s ott velük nagy aranyérmét nyert. Ezekkel tehát az a mulatságos dolog történt meg, hogy a lipcseiek orra elől megvette egy francia cég — s aztán francia vignetta alatt s drágán egy lipcsei cégre sózta rá. A német báró, mikor e tények világosak lettek előtte, szó nélkül kifizette a fogadást s felfogadta, hogy ezen túl több respektussal fog viselkedni az Esterházy-cognac iránt.

* **Ahol nincs vizikigyó.** Egy newyorki bankár Florida-félszigetén nyaral. Nagy barátja a fürdés kellemes sportjának, de nem mer messzire bemenni a folyóba, mely, amint neki mondták, csak úgy nyüzsgő a vizikigyótól. Egy napon kiment halászni és ekkor szóba elegyedett erről a tárgyról egy benszülöttel, a vezetőjével.

— Szolgálhatok szívesen jó tanáccsal — mondotta a benszülött. — Tudok olyan helyet, ahol egy szál vizikigyó nincs.

Nagy örömmel kapott a bankár az ötleten és rögtön odavezettette magát arra a helyre. Egy szép kis tavacskánál állapodtak meg, mely jó messze feküdt a folyó felsőbb része mellett.

— Itt nincs kigyó — jelentette ki a benszülött, a csendes tóra mutatva. A bankár egy-kettőre ledobta magáról a ruháját, belevetette magát a vízbe és uszott keresztül-kasul akkora gyönyörűséggel, aminőben az idén, a vizikigyótól való félelme miatt, még nem volt része. Majdnem félóra hosszat lubickolt a tóban, aztán megelégedetten kezdett öltözködni. Öltözködés közben megjegyezte, hogy a vizen uszkáló több fatörzs, mikre fürdés közben ügyet se vetett, most mozgolódni kezd.

— Vajjon mi oka lehet annak, — kérdezte — hogy ezek a fatörzsek egyszerre csak megmozdultak?

— Nem fatörzsek ezek, — felelte a benszülött — hanem krokodilusok. Azért is nincs egy szál vizikigyó se a tóban, mert a krokodilusok valamennyit fölfalják.

... A bankár ur se fog többet Floridában fürödni.

* **Homeros még élő kortársa.** Ez a kortárs természetesen nem ember, hanem egy olajfa Kréta szigetén. Sehol a világon nem találni oly hatalmas olajfákat, mint Kréta szigetén. Olyanok, amelyeknek törzse 10—12 méter kerületű, egyáltalán nem ritkák. A legnagyobb és legrégebb olajfa a régi Kydoniában az előhegység középső magasságában található. Törzsének kerülete 17 méter és noha az évszázadok folyamán már ismételt villámcsapás érte, még ma is virul és évről-évre nagymennyiségű gyümölcsöt terem. Ahol a törzs fala megrepedt és ahol egész a földig érő mély hasadások éktelenítik el, ott új ágak nőttek ki, amelyek azonban már

szintén több száz éves korra tekinthetnek vissza. Tizenkét évvel ezelőtt a fellázított szigetlakók rengeteg sok olajfát kivágtak és csupán ezt az óriást hagyták meg, részben mert óriási munka lett volna, részben meg azért, mert a fa korát több ezer évre becsülik, tehát már Homeros korában is virult és gyümölcsöt termett.

Szerkesztői és kiadói posta.

Pék József urnak. Az elmaradt 17., 18., 19. számokat pótlólag postára tettük. Lapunk ugyan nem szűnt meg meg, de jóformán ott van, ahol a part szakad, minek okát megtalálhatja mindenki a statisztikáját tartalmazó cikkünkben, amelynek tartalmát azok látszottak legkevésbé megérteni, akik miatt íródott. Sajnos, hogy a hanyagul vagy sehogy sem fizetők miatt a pontosaknak is szenvedniök kell. — **Szlimák János urnak.** A multról való követelésének beszámításával jövő évi március hó 15-ig van előfizetve. — **Garami József és Szmda András urnaknak.** Ha nem csalódunk, a sorainkba való belépésüket a hatóságoknak küldött lapszámunknak köszönhetjük. Vajha példájukat valamenynyien követnék, akiknek kezén lapunk megfordul, akkor nem kellene folyton küzdenünk a létfenntartásért, hanem bátran szokimon-dóan küzdhetnénk jogainkért. Szíveskedjenek kerületükbeli kartársaikat is példájuk követésére buzdítani. — **Szabó Zoltán és Csiky Dénes urnaknak.** Önönmagukat bélyegezik meg azok, kik tekintélyes hátralékkal megugranak s még csak arra sem érdemesítenek, hogy figyelmeztető soraink után mensék eljárásukat. — **Demkovics János urnak.** *Murányhosszurét.* Az ígéretek teljesítésében nem látszik nagyon buzgónak; mi a magunk részéről más embernek hittük, de mint sok másban, Önben is csalódtunk. — **Ujváry Jenő urnak.** Azt hisszük, hogy mint volt régi hívünket üdvözölhetjük ismét. — **Csikkovits Antal urnak.** Az egyesület leendő tagjául előjegyeztük. A gyűlésen nem lesz szerencsénk? — **Pécskai Döme urnak.** Az öné az év végéig, Sz. I. kartársé február végéig van rendezve. — **Köves Reinhold és Berki Károly urnaknak.** Mint új hiveinket szívből üdvözöljük! — **Bálint József urnak.** Jövő év január végéig van előfizetve.

HIRDETMÉNYEK.

Faragó Béla

magpergető intézete ZALAEGRSZEGEN

most bocsátotta ki erdei- és gyümölcsfa csemetékre vonatkozó, gazdag tartalmu árjegyzékét, melyet kívánatra portómentesen küld. A magárjegyzék a jövő hóban fog megjelenni.

2—2

1428—1910. D.

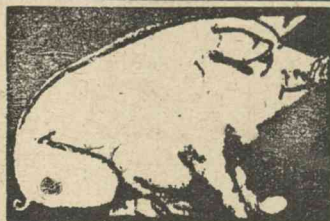
Pályázat.

A nagyváradi gör. kath. püspökségi uradalomnál nyugdíjképes két erdőri állásra pályázat nyitattik. Javadalmazás 630 K évi bér. Természetbeni lakás vagy 120 K évi lakbér. Harminc méterig menő tűzfajárandóság az erdőn. Két szarvasmarha és három drb. sertés legeltetésijog. Erdőkárokból megállapított jutalék. Keresztlevéllel, erdőri szakiskolai vagy erdőri szakvizsgai bizonyítvánnyal és úgy eddigi, mint jelen szolgálatukról szóló és orvosi-bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvények alulírt hivatalhoz **f. hó 30-ig** küldendők be. Kik a román nyelvet bírják, előnyben részesülnek.

Belényes, 1910. évi szeptember hó 14-én.

**Püspökségi uradalmi
Erdőhivatal.**

ifjabb Podhradszky Emil,
mechanikus.

Ugyanitt kapható a híres **Olgyai**-féle ára nagy ivergéként **3 korona 50 fillér** utasítással együtt. Egy postaládában 2 üveg szállítható. Hálás lesz ajánlásunkért.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földmívelési m. kir. miniszterium 70542. sz. magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgai egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat s mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Arjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely — cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk. —

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Faragó Béla

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb csiraképességű

tűlevelű magvakat, ^{kitűnő minőségű} **lombfa magvakat,**

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagvakat, répa, here és más gazdasági magvakat, saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemeték,

gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat,
——— élősvény-csemetéket. ———

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas
50.000 drb. diszbokor 1½—3 m. "
20.000 „ diszfenyő 1½—3 „ "